

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Soru Cevap

Kırgızistan'daki Olaylar

Soru: ““Bugün” Cuma günü Kırgızistan Parlamentosu Cumhurbaşkanı Sooronbay Ceenbekov’un istifasını onayladı ve geçen hafta Başkent Bişkek’te ilan edilen olağanüstü halin (OHAL) kaldırılmasını kararlaştırdı.” [16.10.2020 Yeni Şafak Arabic] Kırgızistan’ın başkenti şiddetli protestolara tanık olmuş, protestocular hükümet binasını ele geçirerek, Rusya yanlısı Cumhurbaşkanı Sooronbay Ceenbekov’un istifasını istemişti. Cumhurbaşkanı da istifa etti... Kırgızistan’da gerçekte neler oluyor? Rus etkisinin bu İslam ülkesinden çıkmasına ramak mı kaldı? Bu çatışmada Amerika’nın bir rolü var mı? Allah mükâfatınızı artırsın.

Cevap: Yanıtın açıklığa kavuşması ve Kırgızistan’da gerçekte neler olup bittiğini anlamak adına aşağıdakilerin mutlaka izahatı gerekiyor:

Birincisi: Kırgızistan’ın genel durumu:

1- Kırgızıya ya da Kırgızistan, Kazakistan, Özbekistan ve Tacikistan gibi Orta Asya’daki diğer Müslüman ülkelerine ek olarak Orta Asya’daki bir Müslüman ülkesidir. Sınırları Doğu Türkistan tarafından Çin’e bitişiktir... Kırgızistan, 1876’dan beri Çarlık Rus işgali altındadır. Rus işgaline karşı Kırgızistan’da çeşitli devrimler gerçekleşti, ancak Rusya, devrimlerin düşük doğmasını sağladı. Ardından Kırgızistan, Sovyetler Birliği’nin bir cumhuriyeti haline geldi. Yani, 1876’dan 1991’e kadar doğrudan Moskova’dan yönetildi. Sovyetler Birliği parçalanınca, bağımsızlığını ilan etti. Fakat siyasi sınıf, sütle birlikte Rusya’ya sadakat şerbetini içmişti. Bu yüzden bağımsızlığından sonra da Rusya, Kırgızistan’da önemli bir etkiye sahip oldu...

2- Bağımsızlığından bu yana Kırgızistan’ı komünist parti liderleri yönetiyor. Maskelerini değiştirip, farklı isimler altında partiler kurmuşlardır. Doğrudan Moskova’nın talimatıyla hareket ediyorlardı. Fakat ABD, Rusya’nın 1990’lardaki güçsüzlük ve kendi kendine yeterlilik döneminde, bu politikacılara bazı sızmalar gerçekleştirdi. Oğul George Bush döneminde Neo-muhafazakârlar patlaması, Amerika’nın İslam’a savaş ilanı, Afganistan ve Irak’taki ABD savaşları sırasında Amerika, Orta Asya’ya sızdı. Oradaki yöneticiler ve siyasi güçlerle ilişkiler örgüsü dokumaya başladı. Bu çerçevede Afganistan savaşında askerlerine destek sağlamak amacıyla başkent Bişkek yakınlarında Manas askeri üssünü kurdu...

3- 2003 ve 2009 yılları arasında Amerika’nın Irak bataklığına gömülmesiyle eş zamanlı olarak, Vladimir Putin’in Moskova’da iktidar dizginlerini ele alışından sonra Rusya’daki yönetimde bazı kıpırdamalar oldu. Bu nedenle Amerika, 2014’te Bişkek yakınlarındaki Manas askeri üssünü dağıtmak zorunda kaldı. Buna karşılık Rusya, 2003’te kurduğu Kırgızistan’daki askeri üssünü güçlendirdi. 2015’de Kırgızistan, Amerika ile imzalanan işbirliği anlaşmasını tek taraflı olarak feshetti. “Kırgızistan Başbakanı Temir Sariyev, Kırgızistan hükümetine 1993’de ABD ile imzalanan ikili anlaşmayı feshetme emri verdi. Kırgızistan hükümetinden yapılan açıklamada, önümüzdeki 20 Ağustos itibariyle anlaşmanın geçerli olmayacağı belirtildi.” [22.07.2015 El Cezire] Böylece Rusya, Kırgızistan’dan Amerikan etkisini tamamen elimine etti. Kırgızistan’ı, 1992 yılında kuruluşundan bu yana Sovyetler Birliği’nin kalıntıları üzerine kurulan Kolektif Güvenlik Anlaşması Örgütü’ne üye yaptı. Bişkek’te Amerikan etkisinin olduğu zamanlarda bile Kırgızistan üyeliğini devam ettirdi. Rusya ayrıca Kırgızistan’ı yaklaşık 2014 yılında kuruluşundan bu yana Avrasya Ekonomik Birliği’ne de kattı.

4- Yerel açıdan, Sovyetler Birliği’nin dağılması sonucu bağımsızlığını kazanan çoğu ülkelerde olduğu gibi Kırgızistan’daki siyasi sınıfın da aşırı yolsuzluğu göze çarpıyordu. Bu yüzden Kırgızistan’da iktidar yarışı, çok geçmeden şiddetli bir çatışmaya evrildi. Nedeni, yarışçıların ümmetin zenginliklerinde otlanma arzusudur. Bununla birlikte, herhangi pastoral bir kavramın yokluğu insanları çobansız başıboş bırakıyordu. Yolsuzluk çok derinlerde olduğu için 2005 yılında

Kırgızistan halkı, bağımsızlığından bu yana iktidarda olan Cumhurbaşkanı Akayev'e karşı devrime kalkıştı. Bunun üzerine Akayev, Rusya'ya kaçtı. 2010 yılında da halk, Cumhurbaşkanı Bakiyev'e karşı ayaklandı. Keskin öfke dalgasına şiddet eylemleri karıştı. Onlarca kişi hayatını kaybetti. Şiddet eylemleri, güvenlik güçlerinin ülkenin güneyine kaçan, daha sonra oradan Kazakistan'a geçen Cumhurbaşkanı devirmesiyle sona erdi. Ardından Cumhurbaşkanı Atambayev, ülkenin geçici Cumhurbaşkanı olarak atandı...

5- Rusya, Orta Asya'da İslam ve Müslümanlara karşı koşulları tutuşturuyor, Sovyet döneminde yetişen yöneticileri bu konuda aparat olarak kullanıyordu. Buna rağmen bağımsızlığından önce ve sonra Kırgızistan'da İslami düşünce tekrar yayılmaya başladı. Güçlü bir faaliyette bulunan **Hizb-ut Tahrir**, İslam ile yönetmeye ve İslami Hilafeti kurmaya çağırıyordu. Özellikle coğrafi olarak Fergana Vadisi'nin bir parçası olarak görülen Güney bölgelerindeki faaliyetleri dikkat çekiyordu. İslam kindarı Rusya'nın talimatıyla Kırgızistan yetkilileri, Özbekistan ve diğer Orta Asya ülkelerindeki tiranlar gibi, partinin faaliyetlerine aşırı zorbalıkla karşı koydular. Rusya ve takipçilerinin şiddetli saldırganlığına rağmen halen İslam, Kırgızistan'da birçok bölgede kayda değer etkinliği sürdürüyor.

İkincisi: Başkent Bişkek'teki son kargaşalar:

1- 2017'den bu yana ülkeyi yöneten Cumhurbaşkanı Sooronbay Ceenbekov, son parlamento seçimlerinde, anayasayı değiştirme imkânı veren çoğunluğu elde etmek, böylece anayasal görev süresi bittikten sonra yeniden aday olmak için plan çizdi. Zira hâlihazırdaki anayasa, sadece altı yıllık bir cumhurbaşkanlığı görev süresi öngörüyordu. Bu nedenle, 4 Ekim 2020'deki parlamento seçimlerinde Cumhurbaşkanı yanlısı ve yakın partilerin ezici zafer elde ettikleri açıklandı. 16 partiden yalnızca dördü, (yüzde 7'lik) seçim barajını geçti. Yani, Ceenbekov'un planına göre yeni parlamento (120 üye) iktidar yanlısı ve yakın partilerden oluşması gerekiyordu. "Kırgızistan Merkez Seçim Kurulu, seçimlere katılan 16 siyasi partiden 4'ünün 120 sandalyelik yeni parlamentoya girmeye hak kazandığını açıkladı. Parlamentoda temsil edilmeyen 12 partinin destekçileri, seçim sonuçlarına itiraz etmek için gösteriler düzenlediler." [06.10.2020 Daily Sabah] Bu plan, barajı geçemeyen diğer partilerin siyasi haklarını gasp ediyordu. "Hezimetle uğrayan 12 parti, seçim sonuçlarını tanımadıklarını belirten ortak bir bildiri yayınladı..." [06.10.2020 TRT Arabic]

2- Böylece sabahın erken saatlerinden itibaren seçim sonuçlarını kabul etmeyen siyasi partilerin destekçileri, Ala-Too Meydanı'na ve hükümet binasının önüne akın ettiler. Sonra bu öfkeli grup, hükümet binasına saldırdı, binayı ele geçirdi. Meclis ve cumhurbaşkanlığı ofisini de işgal etti. Ayrıca bazı gruplar, cezaevlerini bastılar ve belli tutukluları salıverdiler. Başkent Bişkek'teki Ulusal Güvenlik Komitesi binası da saldırıya uğradı. Yolsuzluk suçlamasıyla 11 yıl hapis cezası alan ve orada hücrede yatan eski Cumhurbaşkanı Atambayev serbest bırakıldı. Sadır Caparov da salıverildi. Mahkeme de 2013 yılında adam kaçırma suçundan beraatına karar verdi. Oysa bu suçtan dolayı cezaevinde yatıyordu. Başkente paralel olarak, hükümeti kınamak ve Cumhurbaşkanı istifaya çağırarak amacıyla il merkezlerinde çok büyük kitlesel mitingler yapıldı. Cumhurbaşkanı'nun düştüğü güney bölgelerde Cumhurbaşkanı yanlısı mitingler gerçekleşti, ancak istifaya çağırılanlar düzeyine erişemedi.

3- Protesto dalgası, geniş bir alanı kuşattı. O derece ki devleti ürküttü. Bu yüzden Başbakan ve Meclis Başkanının yanı sıra bazı illerin Belediye Başkanları istifasını sundular. Cumhurbaşkanı Ceenbekov ortadan kayboldu. Beraberinde güvenlik güçleri de sokaklardan çekildiler. Cumhurbaşkanı internet üzerinden gizli bir yerden açıklamalar yapmaya başladı. Güvenlik güçlerine protestoculara saldırmama emrini verdiğini açıkladı. Muhalefeti darbe yapmak ve iktidarı ele geçirmekle suçladı. Uzlaşmaya hazır olduğunu ilan etti. Merkez Seçim Kurulundan usulsüzlükleri soruşturmasını ve gerekirse seçim sonuçlarının iptal edilmesini istedi. Cumhurbaşkanı karşıtı protestoların güçlü ve şiddetli olduğunun bir göstergesi olarak "Ceenbekov, tarafları sabırlı ve ölçülü olmaya çağırdı. Yazılı açıklama ile gençlere seslenen Ceenbekov, "Siz gençler, söz ile değil iş ile Kırgızistan ülkesinin ve değerlerinin iktidar mücadelesinden daha çok değerli

olduğunu gösterdiniz. Amacımız, Kırgızistan'da barışı ve asayişi sağlamaktır. Eminim bu durumdan ortak çabalarla çıkacağız. Gece boyunca uyumadan vatandaşlık sorumluluğunu yerine getiren gençlere teşekkür ediyorum.” ifadelerini kullandı.” [07.10.2020 Haberler AR.com]

4- Daha sonra Merkez Seçim Kurulu, seçim sonuçlarının iptal edildiğini açıkladı. Muhalefet partileri, Muhalefet Güçleri Koordinasyon Kurulu kurdular. Başkent Bişkek'te bir otelde düzenlenen parlamentonun olağanüstü oturumu sırasında kurul, Sadır Caparov'u yeni başbakan olarak atadı. Muhalefet Caparov'u hapisten kurtardı. “Muhalefet partileri, acil oturum sırasındaki oylama sonrası, istifasını sunan eski başbakan Kubatbek Boronov'un yerine Sadır Caparov'u yeni başbakan olarak atadılar. Mevcut parlamentonun, yeni parlamento seçilene kadar çalışmasına devam edeceğini belirttiler.” [13.09.2020 Russia Today] Çarşamba günü 120 milletvekilinden 80'den fazla milletvekili, parlamentonun olağanüstü oturumuna katıldı. Önerilen hükümetiyle birlikte Caparov'un göreve atanmasını onaylamak için oylama yaptılar. Cumhurbaşkanlığı tarafından yapılan açıklamaya göre daha sonra Ceenbekov, hükümeti ile birlikte Caparov'un başbakan olarak atanmasını onaylayan bir kararname imzaladı...” [14.10.2020 El Meyadin]

5- “Bugün” Cuma günü Kırgızistan Parlamentosu, Cumhurbaşkanı Sooronbay Ceenbekov'un istifasını onayladı ve geçen hafta Başkent Bişkek'te ilan edilen olağanüstü halin (OHAL) kaldırılmasını kararlaştırdı. Ceenbekov, Başbakan Sadır Caparov ve Meclis Başkanı Kanat İsayev'in katıldığı oturumda, Cumhurbaşkanının istifası ve olağanüstü hal kararının kaldırılması oybirliğiyle kabul edildi. Oylamadan önce Ceenbekov, parlamento üyelerine hitaben yaptığı son konuşmasında, ülkede barışı sağlamak ve toplumda bölünmeyi önlemek için görevinden ayrılmaya karar verdiğini belirtti...” [16.10.2020 Yeni Şafak Arabic] Böylece, “Kırgızistan Başbakanı Sadır Caparov, dün Cumhurbaşkanı Sooronbay Ceenbekov'un istifasını “sunmasının” ardından Cumhurbaşkanı yetkilerini devralmasıyla birlikte otoritesini güçlendirdi. Ülkenin dış politikasını koruyacağını vaat etti. Caparov Cuma günü parlamentoda yaptığı konuşmada, “Allah'a hamdolsun, güç değişimi barışçıl bir şekilde gerçekleşti. Dış politikayı ve diğer önemli eğilimleri korumak için elimden gelen çabayı göstereceğim...” dedi.” [16.10.2020 Sputnik]

Üçüncüsü: Kırgızistan'da Rus etkisi:

1- Kırgızistan'da Rus etkisi güçlü ve çok yönlüdür. Rusya, Amerika'nın askeri üs inşa ettiği bir zamanda Kırgızistan'da bir askeri üs inşa etti. Bu nedenle Rus etkisi, Amerika'nın Kırgızistan'a bazı sızmalarda bulunduğu bir dönemde bile Kırgızistan'dan ayrılmadı. Rusya 2003 yılında bir askeri üs inşa etti. “Kırgızistan'da Rusya'ya ait Kant hava üssü, Kolektif Güvenlik Anlaşması Örgütü'ne bağlı Toplu Hızlı Dağıtım Gücü'nün bir havacılık bileşeni olarak Ekim 2003'te açıldı. Temel görevi, Kolektif Güvenlik Anlaşması Örgütü üyesi ülkelerin yer operasyonları için hava desteği sağlamaktır. Üsse, Su-25SM uçağı ile Mi-8MTV helikopterleri konuşlandırıldı. [28.03.2019 Russia Today] Aynı gün Perşembe günü, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in Kırgızistan'ın başkentine yaptığı ziyaret sırasında Moskova ve Bişkek, bir protokol imzaladı. Protokol, Kırgızistan'daki Rus askeri üssü ile ilgili olarak iki ülke arasındaki anlaşmaya bazı değişiklikler getiriyor. Rusya Devlet Başkanı Yardımcısı Yuri Ushakov yaptığı açıklamada şunları söyledi: “Bir dizi anlaşma imzalandı. Bu anlaşmalar arasında Kırgızistan'daki Rus askeri üssünün durumu ve koşulları ile ilgili 2012 anlaşmasında değişiklik yapılmasını öngören bir belgenin imzalanması da yer alıyor... Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin de yaptığı açıklamada “Kırgızistan'daki Rus askeri üssü, Orta Asya'nın güvenlik ve istikrarı için önemli bir faktördür. Kırgızistan'ın savunma becerisine katkı sağlıyor” ifadelerini kullandı. Bu üste Sukhoi-25 tipi savaş uçağı ve Mi-8 tipi helikopterler bulunuyor...” [28.03.2019 Ed Dustur] Böylece Kırgızistan Cumhurbaşkanı Ceenbekov, Rusya'ya tamamen sadıktı. Kolektif Güvenlik Antlaşması içinde Rusya ile koordinasyon halindeydi. Askeri üssün geliştirilmesi gibi Rusya'nın istediği her şeye itaat ediyordu.

2- Ama Rusya, Amerika ile bağlantıları olan bazı muhalefet partilerinin, Bişkek'teki yönetim dizginlerini eline almasından ve Rusya'nın oradaki münhasır etkisini kırmasından aşırı derecede korkuyor. Rusya, düşman olmamaları için Kırgızistan'daki muhalefet partilerinin çoğuyla ilişkiler

kurdu. Bu partilerden bazıları Rusya'ya sadıktı ve nüfuz alanının dışında değillerdi. Ancak dış güçlerin çatışmaya karışmasını engellemek ve kritik anlarda müdahale edebilecek güvenlik birimlerinin dizginlerini elinde tutmak için iktidar mücadelesini izliyordu. "Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin Çarşamba günü yaptığı açıklamada, Kırgızistan'daki anlaşmazlığın tüm taraflarıyla iletişim içinde olduklarını ve demokratik süreçlere dönülmesini umduklarını ifade etti." [07.10.2020 El-Cezire] Rusya'nın korkusunu artıran şey, yanlısı güçler arasında ara sıra şiddetli çatışmaların patlak vermesidir. Nitekim dönem dönem buna tanıklık ediliyor, özellikle de son günlerde 2017'den bu yana ülkeyi yöneten Cumhurbaşkanı Sooronbay Ceenbekov'un, anayasal görev süresi bittikten sonra yeniden aday olabilmek için seçim sonuçlarını manipüle etme girişimi sonrası. Dolayısıyla özellikle seçimlerin manipüle edildiği açığa çıkınca kargaşaların yaşanması, nispeten az olsalar bile Amerika'nın takipçilerine istismar olanağı sağlar ve Rusya'yı zor durumda bırakır...

3- Orijinalde Rusya'nın pozisyonu, yanlısı cumhurbaşkanları aleyhindeki protestolara karşı olmaktadır. Orijinalde Rus pozisyonu budur. Ancak ne var ki, çıkarlarını korumak için tersi bir pozisyona mecbur kalırsa, o zaman durumun kontrolünden çıkmasına izin vermez. "Kremlin bugün ülkedeki durumu keşmekeş ve kaos olarak tanımladı. Kremlin Sözcüsü Dimitri Peskov, Kırgızistan'da hükümetin tamamen yıkılmasını önlemek için Rusya'nın güvenlik anlaşmasından doğan yükümlülükleri bulunduğunu belirtti." [08.10.2020 El-Cezire] Kırgızistan'da güvenlik güçlerini kontrolünde tutan Rusya, Amerika ve takipçileri ile temas halinde olan partilerin Bişkek'teki sahnenin aktörü olmasına izin vermez. Rusya, istifa imasında bulunan ve çıkarları doğrultusunda buna karar verene kadar istifa etmeyen Cumhurbaşkanı Ceenbekov esasını elinde tutuyordu. Bu yüzden Rusya, bu hafta Ceenbekov ve Caparov ile görüşmeler yürütmek ve sosyo-politik durumu yakından incelemek amacıyla Rusya Federasyonu Devlet Başkanlığı İdaresi Başkan Yardımcısı Dmitry Kozak'ı Kırgızistan'a yolladı... "Rus Büyükelçiliği dün Salı günü yaptığı açıklamada, Kozak'ın ziyareti sırasında Kırgızistan'ın gelecekteki gelişimi hakkında "Devlet Başkanının temel rolüne" vurgu yaptı." [14.10.2020 El Meyadin] Tüm bunlar, gerekli önlemleri alması içindi. Bununla birlikte, Rusya'nın doğrudan askeri müdahalede bulunması pek olası değil. Zira takipçilerinin, Kırgızistan'da işlerin dizginlerini ellerinde tutabileceklerini düşünüyor. Güvenlik güçleri avucunun içinde. Bir cumhurbaşkanını takipçilerinden birisiyle değiştirmek istemesi, bir işarete bağlıdır, özellikle de çoğu siyasi gücün takipçilerinden olduğu düşünülürse!

4- Şuan protestolar daha da arttı. Bu nedenle Rusya, "ortamı yatıştırmak için" 14 Ekim 2020'de parlamentoda iktidara geri dönmesi için yapılan oylama sonrası, Kırgızistan Cumhurbaşkanı'nun, 11 yıl hapis cezası alan ve yakın zamanda destekçileri tarafından hapis haneden çıkarılan Sadır Caparov'un başbakan olarak atanmasını onaylamasını istedi... Çarşamba günü 120 milletvekilinden 80'den fazla milletvekilinin hazır bulunduğu parlamentonun olağanüstü oturumunda, Caparov'un önerilen hükümetiyle birlikte göreve atanmasını onaylamak için oylama yaptılar. Cumhurbaşkanlığı tarafından yapılan açıklamaya göre daha sonra Ceenbekov, hükümeti ile birlikte Caparov'un başbakan olarak atanmasını onaylayan bir kararname imzaladı..." [14.10.2020 El Meyadin]

5- ""Bugün" Cuma günü Kırgızistan Parlamentosu Cumhurbaşkanı Sooronbay Ceenbekov'un istifasını onayladı ve geçen hafta Başkent Bişkek'te ilan edilen olağanüstü halin (OHAL) kaldırılmasını kararlaştırdı. Ceenbekov, Başbakan Sadır Caparov ve Meclis Başkanı Kanat İsayev'in katıldığı oturumda Cumhurbaşkanı'nun istifası ve olağanüstü hal kararının kaldırılması oybirliğiyle kabul edildi. Oylamadan önce Ceenbekov, parlamento üyelerine hitaben yaptığı son konuşmasında ülkede barışı sağlamak ve toplumda bölünmeyi önlemek için görevinden ayrılmaya karar verdiğini belirtti..." [16.10.2020 Yeni Şafak] Böylece, "Kırgızistan Başbakanı Sadır Caparov, dün Cumhurbaşkanı Sooronbay Ceenbekov'un istifasını "sunmasının" ardından Cumhurbaşkanı yetkilerini devralmasıyla birlikte otoritesini güçlendirdi. Ülkenin dış politikasını koruyacağına söz verdi. Caparov Cuma günü parlamentoda yaptığı konuşmada, "Allah'a hamdolsun, güç değişimi barışçıl bir şekilde gerçekleşti. Dış politikayı ve diğer önemli eğilimleri korumak için elimden gelen çabayı göstereceğim..." dedi." [16.10.2020 Sputnik]

Dördüncüsü: Amerika'nın rolü:

1- Amerika'nın konumu, netti. Rusya ve Kırgız otoritesini zor durumda bırakmak için seçimlerde yaşananları istismar etmeye kalktı. "ABD, Kırgızistan'daki taraflara şiddetten kaçınma ve seçim anlaşmazlığını barışçıl yollarla çözme çağrısı yaptı. Seçimlere gölge düşüren ve büyük protestolara yol açan uygulamaları endişe ile izlediğini dile getirdi. ABD Dışişleri Bakanlığı sözcüsü AFP'ye verdiği demeçte, "Tüm tarafları şiddetten kaçınmaya ve seçim anlaşmazlığını barışçıl yollarla çözmeye çağırıyoruz" dedi. ABD Dışişleri Bakanlığı, AGİT destekli bir gözlem misyonunun "Seçimlere gölge düşüren oy satın alma işlemi hakkında güvenilir bilgilere ulaştığını" belirtti" [07.10.2020 El-Cezire] Bu, Kırgızistan'ın yaşadığı yeni koşullar ve siyasi belirsizliğin, Amerika'ya bu ülkeye nüfuz etmek için uygun atmosfer sağladığı anlamına geliyor. Bazı muhalefet partileri ile bağlantılarının olduğu kuşkusuz. Bu yılın başlarında meclis adaylarını ve dernekleri desteklemek ve böylece takipçileri için bazı nüfuz yaratmak amacıyla 60 milyon dolar nakit para yardımında bulunmakla suçlandı.

Buna ek olarak George Soros Vakfı da, Rus etkisinin hâkim olduğu bir ülkede istikrarı sarsmak için bazı para yardımında bulundu. 10 Ocak 2020 tarihli Time Entertainment sitesine göre, bu para yardımları, Ceenbekov hükümetinden habersiz gerçekleşiyordu.

2- Amerika'nın Kırgız muhalefeti içinde takipçileri var, ancak azlar ve bugün bile Kırgızistan'daki Rus etkisini yok edecek kadar etkili değiller. Fakat Rusya'nın iktidar yarışına giren takipçileri arasındaki uyumsuzluğu istismar etmek için aktif bir şekilde çalışıyorlar. Eğer Rusya, durumu sakinleştirmek için Ceenbekov'a istifa etmesini emretmemiş, sonra da gözleri önünde gerçekleşen seçimlerden sonra diğer adamını atamak için çalışmamış olsaydı, ABD takipçilerinin başarıya ulaşmalarına ramak kalırdı!

Beşincisi: Ezcümle

1- Kırgızistan'daki yönetim mücadelesi, öncelikle yerel bir mücadeledir ve bu Müslüman ülkedeki siyasi sahnenin öncülerindeki yönetim zihniyetinin olgunlaşmamış olmasından kaynaklanıyor. Bu sebeple özü etnik, bölgeselcilik veya kabilecilik olan çatışmalar ve çekişmeler patlak veriyor. Uzmanlara göre genel isimlerle adlandırılırsalar da muhalefet partileri ve yandaşların eğilimleri etnik, bölgeselcilik veya kabilecilik özünden dışarı çıkmaz. Bu çatışma, bu durumda, Rusya'nın büyük etkisini bu küçük cumhuriyetten çıkarmayı amaçlamıyor. Rusya, parlamento seçim sonuçlarının açıklanmasının ardından patlak veren bu kaos ortamında ABD'nin muhalefet partileriyle temasından korkuyor. Yine Amerika'yı Kırgızistan'dan çıkarmak için elinden geleni sarf ettikten sonra tekrar bir dayanak bulmasından, yeniden nüfuz kazanmasından, Kırgızistan ve çevresinde Rusya'ya karşı çalışma yürütmesinden korkuyor.

2- Kırgızistan ve diğer ülkelerdeki Müslümanların durumu bu şekilde devam edecektir. Çünkü ümmeti dipsiz uçurumdan dipsiz uçuruma götüren ve sadece kişisel çıkarlarını umursayan kötü yöneticiler yönetiyor. İktidarı bir ganimet olarak görüyorlar. Bu yöneticileri atayan ya da sömürgeci kâfirin ataması karşısında sessiz kalan ümmete yönelik herhangi bir pastoral bakış açısına sahip değiller. Ümmet ve ümmet içindeki güçlü sınıf, uykusundan uyanana dek durum bu şekilde devam edecektir. Sonra uyanan ümmet, bu yöneticileri kovacak, Müslüman ülkelerden sömürgeci kâfirin kökünü kazıyacak, devletini, Hilafet Devletini dini temel üzerine oturtacak, Allah'ın indirdikleriyle hükmedecek, iyi bir yaşam ve Allah'ın izniyle cennete götüren bir yönetici atayacaktır.

يَغْفِرُ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ * وَأُخْرَى تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ

وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَبَشِيرِ الْمُؤْمِنِينَ "İşte bu takdirde O, sizin günahlarınızı bağışlar, sizi zemininden ırmaklar akan cennetlere, Adn cennetlerindeki güzel meskenlere koyar. İşte en büyük kurtuluş budur. Seveceğiniz başka bir şey daha var: Allah'tan yardım ve yakın bir fetih. Müminleri (bunlarla) müjdele." [Saaf 12-13]